

**NÁROK SPRÁVCU KONKURZNEJ PODSTATY NA DPH V
KONANIACH PODĽA ŠTVRTEJ ČASTI ZÁKONA Č. 7/2005 Z.z.
O KONKURZE A REŠTRUKTURALIZÁCIÍ.
THE RIGHT OF THE ADMINISTRATOR OF THE BANKRUPTCY
ESTATE TO VALUE ADDED TAX IN PROCEEDINGS PURSUANT TO
THE FOURTH PART OF ACT NO. 7/2005 COLL. ON BANKRUPTCY
AND RESTRUCTURING**

Matúš Mendrej¹ - Michaela Kútiková²

DOI: <https://doi.org/10.24040/pros.13.11.2020.ssp.106-112>

Abstrakt

V zmysle ust. § 7a vyhlášky č. 665/2005 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „vyhláška“), zákonodarca určil výšku preddavku na úhradu paušálnej odmeny a náhrady nevyhnutných nákladov spojených s výkonom správcovskej činnosti v konaniach o oddlžení vo výške 500,- Eur. Z ust. § 166j ods. 5 ZKR vyplýva, že v konkurze má správca nárok na paušálnu odmenu, odmenu z výťažku a náhradu nevyhnutných výdavkov spojených s vedením konania. Tieto nároky sa uhrádzajú z preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu a z výťažku zo speňazenia majetku tvoriaceho konkurznú podstatu.

Kľúčové slová

Správca konkurznej podstaty. Oddlženie. Odmena. Preddavok. Daň z pridanej hodnoty.

Abstract

Pursuant to para. § 7a of Decree no. 665/2005 Coll., which provides some provisions of Act no. 7/2005 Coll. on Bankruptcy and Restructuring, the legislator determines the amount of the advance payment for the payment of a flat fee and reimbursement of necessary costs associated with the performance of administrative activities in debt relief proceedings in the amount of 500,- Eur. From para. § 166j par. 5 of the Act no. 7/2005 Coll. on Bankruptcy and Restructuring, it follows that, in bankruptcy, the administrator is entitled to a flat-rate

---

¹ JUDr. Matúš Mendrej - externý doktorand, Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Katedra obchodného a finančného práva

² JUDr. Michaela Kútiková - externý doktorand, Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Katedra obchodného a finančného práva

remuneration, a remuneration for the proceeds and reimbursement of the necessary expenses associated with the conduct of the proceedings. These entitlements are paid from the advance payment of the administrator's flat fee and from the proceeds from the special value of the assets constituting the competitive substance.

Keywords

Bankruptcy trustee. Debt relief. Reward. Advance. Value added tax.

Úvod

V predkladanom príspevku sa zaoberáme preddavkom a odmenou správcu konkurznej podstaty v konaniach o oddlžení podľa štvrtej časti zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len ZKR) v súvislosti s nárokom správcu na uplatnenie príslušnej časti dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) v kontexte platnej právnej úpravy.

Jadro

Konanie o oddlžení podľa štvrtej časti zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii

Novelou zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) účinnou od 01.03.2017 zaviedol zákonodarca do nášho právneho poriadku nový inštitút oddlženia. Procesnoprávna úprava inštitútu oddlženia existovala už aj pred ostatnou novelou ZKR, jej využitie však bolo značne obmedzené, nakoľko predošlý, zdĺhavý, procesný postup umožňoval oddlženie fyzickej osoby až po skončení konkurzu na jej majetok s následným trojročným skúšobným obdobím. V súčasnosti je proces oddlženia nastavený značne pružnejšie. Oddlženie od 01.03.2017 je možné realizovať prostredníctvom dvoch procesných postupov upravených v štvrtej časti ZKR, a to buď ako oddlženie konkurzom alebo ako oddlženie splátkovým kalendárom, pričom voľba je ponechaná na dlžníka. O oddlžení súd rozhodne uznesením súčasne s vyhlásením konkurzu alebo s určením splátkového kalendára. Oddlženie konkurzom v sebe spája účinky vyhlásenia konkurzu a zároveň účinky oddlženia, teda zbavenia dlhov fyzickej osoby. V súčasnosti nie je už potrebné, aby dlžník

mal majetok postačujúci na úhradu nákladov konkurzu. Sumu na zloženie preddavku na úhradu paušálnej odmeny poukáže na účet správcu Centrum právnej pomoci. Okrem platobnej neschopnosti sa v prípade oddĺženia v zmysle novelizovaného ust. § 166 ods. 3 ZKR vyžaduje, aby sa proti dlžníkovi viedlo exekučné alebo obdobné vykonávacie konanie a v prípade návrhu na vyhlásenie konkurzu, musí od vydania poverenia na vykonanie exekúcie alebo od začatia obdobného vykonávacieho konania uplynúť aspoň jeden rok. Aktívna vecná legitímácia na podanie návrhu svedčí výlučne dlžníkovi. Dlžníkovi tiež patrí právo na nepostihnuteľnú časť obydlia, ktorého výška je v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 45/2017 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii určená v sume 10.000,- Eur. Oddĺžením súd dlžníka zbaví všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, a to v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze. ZKR taxatívne vypočítava pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, pričom v rozsahu, v ktorom tieto pohľadávky nebudú uspokojené v konkurze, sa stávajú voči dlžníkovi nevymáhateľné. ZKR určuje za nevymáhateľné nielen pohľadávky v rozsahu, v ktorom boli v konkurze prihlásené prihláškou, ale neboli uspokojené, ale aj tie pohľadávky, ktoré sa môžu uspokojiť iba v konkurze, aj keď do konkurzu neboli prihlásené, a to v rozsahu v akom súd zbaví dlžníka dlhov. Vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka, prechádza oprávnenie dlžníka nakladať a konať s majetkom podliehajúcim konkurzu na správcu ustanoveného súdom náhodným výberom, pričom správca konaná v mene a na účet dlžníka. Právne úkony dlžníka voči veriteľom urobené počas konkurzu, ktoré ukracujú majetok podliehajúci konkurzu sú v zmysle ZKR neúčinné. Vyhlásením konkurzu sa zastavujú všetky exekučné a obdobné vykonávacie konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúcemu konkurzu. Ostatné exekučné a vykonávacie konania a prerušujú, pričom po vyhlásení konkurzu nie je možné začať proti dlžníkovi nové exekučné a obdobné vykonávacie konanie. Ďalším podstatným dôsledkom je zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), pričom majetok patriaci do BSM bude patriť do konkurznej podstaty. Druhý manžel má voči konkurznej podstate právo na vydanie nepostihnuteľnej hodnoty obydlia, ak do konkurznej podstaty bolo zaradené obydlie dlžníka patriace do BSM.

Preddavok a odmena správcu konkurznej podstaty v konaní podľa štvrtej časti zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii

V zmysle ust. § 7a vyhlášky č. 665/2005 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „vyhláška“), zákonodarca určil výšku preddavku na úhradu paušálnej odmeny a náhrady nevyhnutných nákladov spojených s výkonom správcovskej činnosti v konaniach o oddlžení vo výške 500,- Eur. Z ust. § 166j ods. 5 ZKR vyplýva, že v konkurze má správca nárok na paušálnu odmenu, odmenu z výťažku a náhradu nevyhnutných výdavkov spojených s vedením konania. Tieto nároky sa uhrádzajú z preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu a z výťažku zo speňaženia majetku tvoriaceho konkurznú podstatu. Z dikcie predmetného ustanovenia je zrejmé, že paušálna odmena, odmena z výťažku a náhrada nevyhnutných nákladov spojených s vedením konania sa uhrádzajú z preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu a z výťažku zo speňaženia majetku tvoriaceho konkurznú podstatu. V danom ustanovení sa zákonodarca nezaoberal problematikou DPH v prípade, že ustanovený správca je jej platiteľom, čo možno dôvodiť zo skutočnosti, že DPH nie je časťou odmeny správcu a ani netvorí nevyhnutné náklady spojené s vedením konania. Problematika DPH vo vzťahu k odmene správcu je upravená vykonávacím predpisom k zákonu č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, a to v ust. § 10 vyhlášky č. 665/2005 Z.z., kde zákonodarca uviedol, že ak je správca alebo predbežný správca platiteľom DPH, jeho odmena sa podľa tejto vyhlášky zvyšuje o daň z pridanej hodnoty.

Charakter dane z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty sa ako všeobecná nepriama daň platí v cenách tovarov a služieb a do rozpočtu ju odvádza (platí) osoba, ktorá je jej platiteľom alebo ktorej to ukladá zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“). Mechanizmus fungovania DPH spočíva v tom, že sa ňou zaťažuje cena, ktorú každý kupujúci/prijímateľ služby platí dodávateľovi/poskytovateľovi služby za dodanie tovaru alebo poskytnutie služby. V zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. b) zákona o DPH je predmetom dane aj poskytnutie služby (ďalej len „dodanie služby“) za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou,

ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby. Pričom dodaním služby je každé plnenie, ktoré nie je dodaním tovaru a služby dodanej na základe poverenia alebo rozhodnutia vydaného štátnym orgánom. Uvedeným sa DPH líši od iných selektívnych daní, ktoré postihujú len spotrebu vybraných produktov. Právna úprava DPH rozlišuje individuálne výnimky z jej uloženia, ktoré sú explicitne formulované v ust. § 28 a násl. zákona o DPH ako „oslobodenie od dane“. Podľa ust. § 69 ods. 1 zákona o DPH je osobou povinnou platiť daň správcovi dane, platiteľ, ktorý dodáva tovar alebo službu v tuzemsku, je povinný platiť daň, ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedeného zákonného ustanovenia možno dôvodiť tiež spotrebný charakter dane vzájomne previazaný s jej „nepriamosťou“ a to aj vzhľadom na proces a techniku zdaňovania, nakoľko odberateľ služby/tovaru neodvádza zaplatenú daň z pridanej hodnoty s cenou tovaru alebo služby do štátneho rozpočtu priamo, ale cenu za tovar/službu zaplatí dodávateľovi, ktorému potom ako platiteľovi DPH, zákon uloží povinnosť daň vybranú od odberateľa odvieť do štátneho rozpočtu. Daňová povinnosť pri dodaní služby vzniká podľa § 19 ods. 2 zákona o DPH dňom dodania služby. Dňom dodania služby sa rozumie deň, keď je služba poskytnutá, prípadne keď je jej poskytnutie ukončené. Moment vzniku daňovej povinnosti je totožný s momentom ukončenia poskytovania služby. Uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či dodávateľovi bolo za dodanú službu zaplatené oneskorene, čiastočne, resp. za službu nebolo vôbec zaplatené. Daňovú povinnosť platiteľ uvedie v daňovom priznaní podanom za príslušné zdaňovacie obdobie, v ktorom daňová povinnosť vznikla. Ak je platba prijatá pred dodaním tovaru alebo služby, vzniká daňová povinnosť z prijatej platby podľa § 19 ods. 4 zákona o DPH dňom prijatia platby, čo znamená, že daňová povinnosť vzniká aj v prípade úhrady preddavku prijateho pred dodaním služby a to dňom prijatia platby. Pri posúdení momentu dodania služby správcu konkurznej podstaty vzhľadom na variabilnosť procesného postupu konkurze je potrebné vychádzať z konkrétnych prípadov. Daňová povinnosť vzniká momentom ukončenia poskytovania služby. Preddavok správcu konkurznej podstaty v konaní o oddlžení je hradený z finančných prostriedkov Ministerstva spravodlivosti, teda z verejných zdrojov, čím jeho úhrada nadobúda verejnoprávny charakter na rozdiel od služieb medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Už samotná činnosť správcu je regulovaná konkurznými predpismi a teda má charakter poskytovania služby, a preto odmena správcu predstavuje, resp. by mala predstavovať protihodnotu za služby, ktoré poskytuje. A teda v zmysle ust. § 22 ods. 1 zákona o DPH je základom dane, čím vzniká správcovi, ktorý je platiteľom DPH povinnosť odvieť z odmeny/preddavku daň príslušnému správcovi dane.

Uplatnenie DPH v konaní o oddlžení

V zmysle ust. § 12a ods. 1 vyhlášky č. 665/2005 Z.z., za výkon funkcie v konaniach podľa štvrtjej časti zákona patrí správcovi paušálna odmena a náhrada nevyhnutných výdavkov spojených s vedením konania v súhrnnej výške 500 Eur. Z uvedeného vyplýva, že správca má nárok na odmenu, ktorá sa podľa ust. § 10 vyhlášky zvyšuje o DPH, pričom preddavok, ktorým správca v zmysle ust. § 7a vyhlášky disponuje, nie je ešte odmenou. V predmetnej vyhláške absentuje akákoľvek zmienka o tom, že o DPH sa zvyšuje samotný preddavok. Preddavok by bolo možné považovať za odmenu až v momente, keď správca v zmysle ust. § 167v ods. 1 ZKR bez zbytočného odkladu po splnení rozvrhového výťažku alebo potom ako zistí, že konkurzná podstata nepostačuje ani na pokrytie nákladov, oznámi v publikačnom prostriedku, ktorým je Obchodný vestník (ďalej len „OV“), že konkurz sa končí. Momentom oznámenia o zrušení konkurzu v OV sa preddavok transformuje na odmenu správcu a teda v zmysle ust. § 10 vyhlášky by sa mal zvýšiť o DPH. V danom prípade je na mieste poukázať na zjednocujúce stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky PLZ. US 1/2001-13 zo dňa 19. januára 2011, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil právny názor „že: „ *Ak z právneho poriadku v zákonnej právnej úprave dane z pridanej hodnoty výslovne(explicitne) vyplýva povinnosť správcu konkurznej podstaty, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, k vyúčtovanej cene každej poskytnutej služby uplatniť daň z pridanej hodnoty, potom súd rozhodujúci o odmene správcu konkurznej podstaty je mu povinný daň z pridanej hodnoty v zodpovedajúcej sume priznať, v opačnom prípade je takého rozhodnutie z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné.*“ V odôvodnení predmetného rozhodnutia tiež uviedol, že odmena správcu konkurznej podstaty predstavuje protihodnotu za služby ním poskytované, preto tvorí podľa ust. 22 ods. 1 zákona o DPH základ dane. Vzhľadom na to je správca potom po získaní odmeny ako platiteľ DPH povinný daň z tejto odmeny odvieť na účet príslušného správcu dane. V prípade, že konkurzný súd správcovi uplatnený nárok DPH v súvisiaci s jeho odmenou neprizná, tak by konajúci súd postavil správcu do pozície odberateľa vlastných služieb, čo je v rozpore so spotrebným charakterom DPH a tiež by správcu ako platiteľa DPH znevýhodnil voči ostatným subjektom.

Záver

Vzhľadom na uvedené je možné konštatovať, že jadrom problému nie je posúdenie samotného nároku SKP majúceho postavenie platiteľa DPH, ktorý si uplatní k odmene/preddavku v konaní o oddlžení aj prislúchajúcu časť DPH. Jednoznačne SKP, ktorý je platiteľom DPH, tento nárok má, čo potvrdzuje aj ust. § 10 vyhl. č. 665/2005 Z.z., v zmysle ktorého „ak je správca alebo predbežný správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, jeho odmena podľa tejto vyhlášky sa zvyšuje o daň z pridanej hodnoty“. Zákonodarca v prípade konkurzu podľa 4. časti zákona stanovil výšku preddavku ako aj odmeny správcu rovnakou sumou 500 Eur, ktorú v konečnom dôsledku zaplatí dlžník, avšak zákonodarca opomenul vziať do úvahy aj nárok správcu na DPH. V konkurznom konaní podľa 4. časti však súd o odmene správcu nerozhoduje, všetky nároky správcu a ich výška vyplývajú zo zákona (zák. č. 7/2005 Z.z. , vyhl. č. 665/2005 Z.z.). O odmene správcu (o jej priznaní) a jej výške rozhoduje konkurzný súd len v konaní podľa druhej časti zákona (§ 43, §102 ZKR). Zákonodarca v prípade konkurzu podľa štvrtej časti zákona stanovil výšku preddavku ako aj odmeny správcu rovnakou sumou 500,- Eur, ktorú sumu v konečnom dôsledku zaplatí dlžník, avšak zákonodarca nevzal do úvahy aj nárok správcu na DPH; všetky nároky správcov v konkurznom konaní, či už predbežného alebo riadneho správcu tak podľa druhej aj štvrtej časti, sa v zásade hradia z preddavkov zložených navrhovateľmi konania a z výťažku zo speňaženia.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky PLz. US 1/2001-13 zo dňa 19. januára 2011.

Vyhláška č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty.

Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii